

Hoe goed is uw product?

TOEPASSING INTERNATIONALE SOCIALE VOORWAARDEN

Inleiding en programma

- Kennismaken
- Internationale Sociale Voorwaarden – Rijksbeleid, regels
- SOMO / Misstanden bij de productie van elektronica
- Electronics Watch / Duurzaam inkopen van elektronica
- Groepsgesprek a.d.h.v. paar vragen

Kennismaken

- Mr. Eylem Köseoglu: sr. Kennismanager Europese aanbestedingen en overheidsinkopen
- Pauline Overeem: onderzoeker SOMO, coördinator GoodElectronics Network, bestuurslid Electronics Watch
- Wie zit er in de zaal?

Het RIJK & Internationale Sociale Voorwaarden

- Wat?
 - De internationale sociale voorwaarden richten zich op het bevorderen van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten, zoals het tegengaan van dwangarbeid, slavernij, kinderarbeid en discriminatie.
- Waarom?
 - Het toepassen van de internationale sociale voorwaarden bij grote opdrachten voor leveringen, diensten en werken draagt bij aan het uitbannen van zulke misstanden in de inkoopketen.
 - Het toepassen van de internationale sociale voorwaarden zorgt voor bewustwording en stimuleert leveranciers om omstandigheden in hun keten te verbeteren.

Internationale Sociale Voorwaarden (2)

▪ Hoe?

1) Voorbereiding

- Het toepassen van de internationale sociale voorwaarden is verplicht bij grote opdrachten van de Rijksoverheid met waarde groter of gelijk aan de Europese aanbestedingsdrempelwaarden
- De internationale sociale voorwaarden mogen niet als selectie- of gunningscriterium worden gehanteerd.
- U neemt de sociale voorwaarden in het aanbestedingsdocument op als bijzondere uitvoeringsvoorwaarden.
- Generieke en aanvullende internationale sociale voorwaarden
- Bepaal allereerst of en welke internationale sociale voorwaarden relevant zijn voor de opdracht.
- Zijn er risico's op schending van sociale normen in de keten? Breng deze risico's in kaart en noem ze in de aanbesteding.
- De leverancier moet na gunning een plan van aanpak maken voor het voorkomen of verkleinen van de risico's of onderbouwen waarom de risico's in zijn geval niet aan de orde zijn.

Internationale Sociale Voorwaarden (3)

2) Doorlopen van de aanbestedingsprocedure

- Toets inschrijvingen op akkoord op de internationale sociale voorwaarden en maak na de gunning afspraken met de leverancier.
- De leverancier bepaalt de aanpak op welke manier hij sociale misstanden wil bestrijden. Hiervoor zijn drie 'regimes' vastgesteld. De leverancier bepaalt zelf welk regime bij zijn situatie past. Dit is afhankelijk van de risico's die de leverancier in zijn keten voorziet.

Regime 1: Aangesloten bij een keteninitiatief

Regime 2: Verklaart geen risico's te voorzien

Regime 3: Levert 'redelijke inspanning', doet controles en neemt maatregelen

3) Uitvoering

- Opdrachtnemer is geselecteerd
- Opdrachtnemer kiest regime en ondertekent verklaring
- Indien regime 3: afspraken maken over op te leveren jaarrapportage (factsheet plan van aanpak en jaarrapportage)
- Indien aanvullende voorwaarden van toepassing zijn: afspraken maken over op te leveren plan van aanpak en jaarrapportage.
- Controleer tijdens de uitvoering van de opdracht of de leverancier de gemaakte afspraken nakomt.
- Blijf de gehele contractperiode in gesprek en zoek bij schending naar mogelijk oplossingen.

PIANOo & MVI loket

- Sinds 2014 ondersteunt het centraal loket Maatschappelijk Verantwoord Inkopen publieke inkopende organisaties bij de implementatie van MVI.
- PIANOo, Expertisecentrum Aanbesteden, ondersteunt overheden die sociale voorwaarden willen toepassen in hun aanbestedingen met tools en hulpmiddelen. Meer weten, of specifieke vragen over de toepassing van de internationale sociale voorwaarden? Neem contact op met het vragenloket van PIANOo: info@pianoo.nl .

SOMO

- Research into the electronics sector since 2006
- Hosting the GoodElectronics Network
- Coordination of makeITfair project (2008-2013)
- One of the drivers of the Electronics Watch initiative

Problemen bij de productie van electronica:

- Outsourcing naar lage lonen landen
- Kortlopende contracten
- Geen vakbonden
- Lage lonen (geen leefbaar loon)
- Lange werkdagen
- Gedwongen overwerk, weinig rustdagen
- Discriminatie: vrouwen, migranten, studenten
- Blootstelling aan chemicaliën
- Corporate 'social auditing' lost problemen niet op.

‘Vrouwen werken als mannen, en mannen werken als machines’ – motto van Foxconn

Foxconn installeerde vangnetten na serie zelfmoorden onder werknemers

In response to suicides, Foxconn installed prevention nets at some of its dormitories. Getty Images

Huisvesting werknemers onder de maat

Samsung medewerkers ziek van chemicaliën

Armoedige slaapzalen voor migrantenarbeiders

- 3-jarig project van 7 **Europese** ngo's (incl SOMO)
- €1 miljoen **financiering** van Europese Commissie
- **Nederlandse Stichting** Electronics Watch met **internationaal bestuur** (februari 2015)
- **10 deelnemers**. In Nederland: UMCU, gemeente Utrecht. In Engeland: 8 universiteiten/consortia.

**Het verbeteren van
arbeidsomstandigheden in
de wereldwijde elektronica-industrie
door middel van
duurzame overheidsinkoop**

- **Code of Labour Standards (ILO, OESO).**
- **Bindende contractvoorwaarden.**
- **Onderzoek, fabrieksmonitoring, verbeterprogramma's.**
- **Ketentransparantie.**
- **Sluit aan op EU-wetgeving mbt aanbesteding en Nederlandse Sociale Voorwaarden.**
- **Onafhankelijk: geen commercieel belang, monitoring door ngo's en vakbonden.**

Gesprekstof tussen opdrachtgever en opdrachtnemer:

- Internationale arbeidsnormen van ILO (vrijheid van vakvereniging, dwangarbeid, kinderarbeid, discriminatie, werktijden, veiligheid en gezondheid op de werkplek, leefbaar inkomen).
- Uitkomsten van de MVO Risico Checker.
- Misstanden: rapporten van SOMO, GoodElectronics nieuws, etc.
- Het 'Factsheet Normen'.

Vragen die leveranciers moeten kunnen beantwoorden:

- Kent u de internationale arbeidsnomen (ILO, OESO)?
- Hoe ziet uw toeleveringsketen er uit?
- Waar worden de producten die u levert gemaakt?
- Waar worden de onderdelen van deze producten gemaakt?
- Welke risico's op mensenrechtenschendingen zijn er in uw keten? Hoe gaat u daarmee om (prioritering, invloed vergroten, etc.)?

3 prikkelende vragen aan leveranciers in de zaal:

- Bent u bereid keteninformatie publiek te maken?
- Heeft u wel eens Regime 2 aangevinkt?
- Welke concrete maatregelen heeft u vervolgens genomen?

3 prikkelende vragen aan inkopers in de zaal:

- Bent u bereid >20% punten/gewicht toe te kennen aan toepassing Sociale Voorwaarden door uw leveranciers?
- Bent u bereid onafhankelijke monitoring van arbeidsomstandigheden op de werkvloer en stakeholderconsultatie mogelijk te maken?
- Bent u bereid uw inkooppraktijken aan te passen (realistische levertijden, hogere prijs)?

Bedankt

Eylem.Koseoglu@pianoo.nl

p.overeem@somo.nl